

Motion till riksdagen

1988/89: N420

av Lars Norberg m. fl. (mp)

Förbränningsanläggningar för fossila bränslen

Förbud mot projektering och byggande av förbränningsanläggningar för fossila bränslen

1. Växthuseffekten

Det är sedan länge bekant att halten av koldioxid i atmosfären påverkar dess genomsläpplighet för värmestrålning så, att stigande halt av koldioxid ökar reflektion av den långvägiga värmestrålningen från jorden ut i rymden. Detta brukar kallas växthuseffekten, eftersom det leder till en ökad

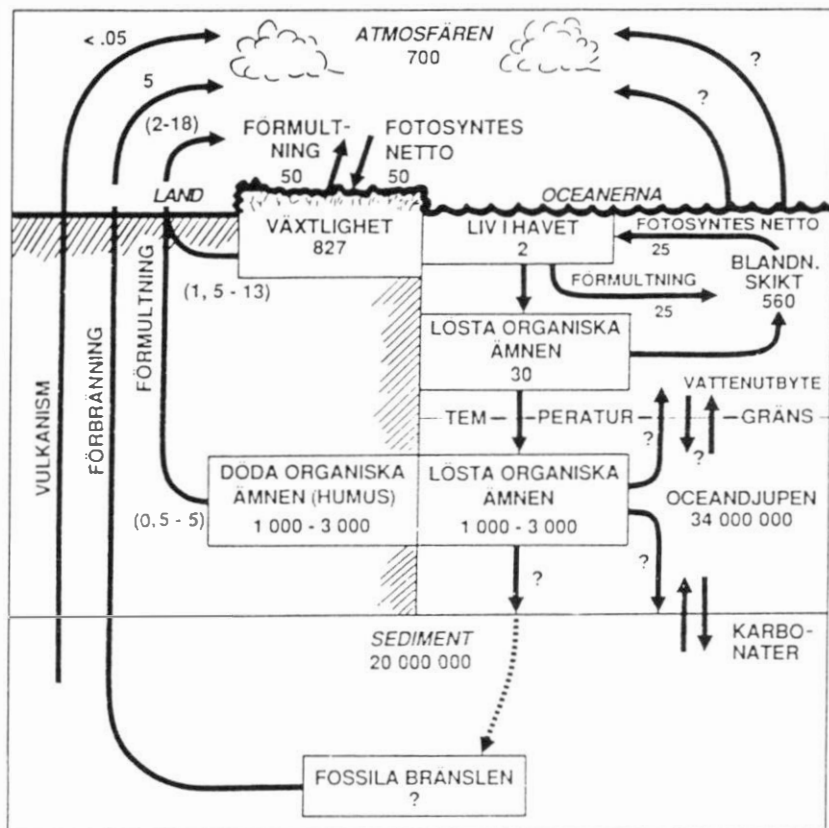

Fig.1 Jordens kolmängder och flöden i miljarder ton respektive miljarder ton per år.

temperatur på jorden. Mänsklighetens ökade bruk av fossila bränslen leder till att stora kvantiteter kol förs från jordens inandöme ut i atmosfären i form av koloxid. Nedhuggning och förbränning av jordens skogar har samma effekt.

Mot. 1988/89
N420

Sammanhangen framgår bäst av figur 1 (Fig.1. ur ref. 1).

Följden blir att koldioxidhalten i luften stiger. Av figur 2 (enl. ref. 1) framgår att en extrapolation av nuvarande trender leder till en fördubbling av den förindustriella nivån före mitten av nästa århundrade. Inte ens en frysning av användningen av fossila bränslen vid dagens nivå är tillräcklig för att undvika stora ökningarna redan före år 2050.

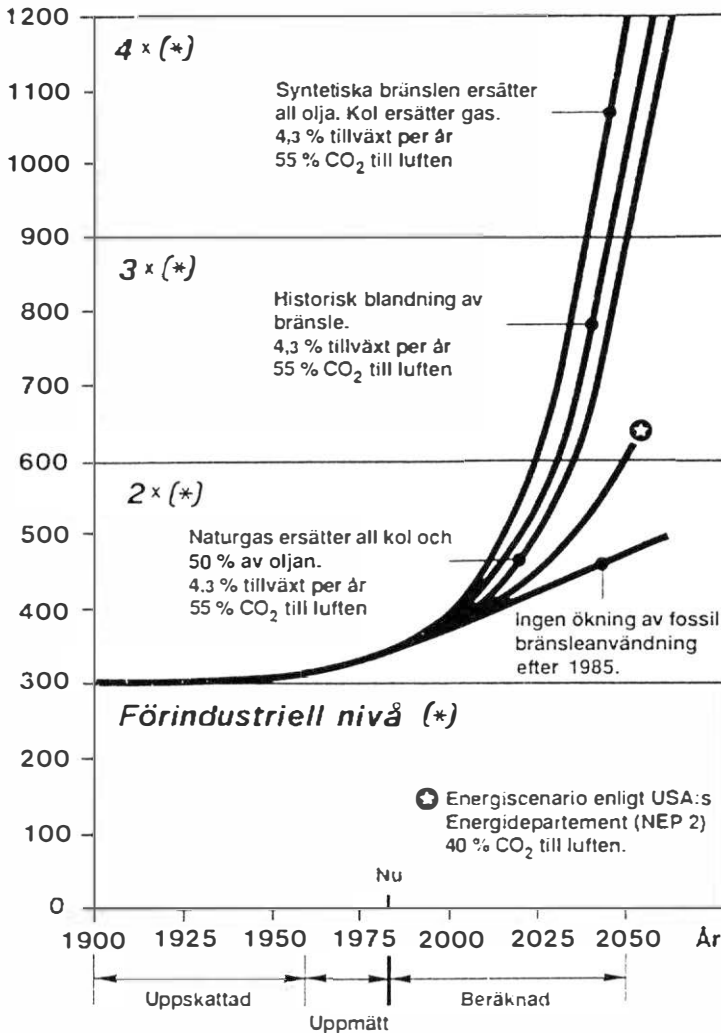

Fig. 2 CO₂ i luften. Skilda scenarier enligt US Department of Energy

Redan dagens nivå med 20% ökning av koldioxidhalten från förindustriell nivå har med hög sannolikhet påverkat världens klimat. En temperaturhöjning på 1 å 2°C har iakttagits. Världshavens nivå har höjts ca 25 cm beroende på temperaturhöjningen, och nederbördsmängderna minskar i de tropiska/subtropiska områdena, samtidigt som de ökar i de mera polnära, dvs. på våra breddgrader. Detta framgår med all tydlighet av de genomsnittsvärden som redovisas i nedanstående diagram (Fig. 3. enl. ref. 2).

Kort sagt: torka i Afrika, södra Asien och södra USA, stora regnmängder bl.a. hos oss. Vår existens sätts på spel om Golfströmmen skulle minska eller om polarisarna skulle börja smälta.

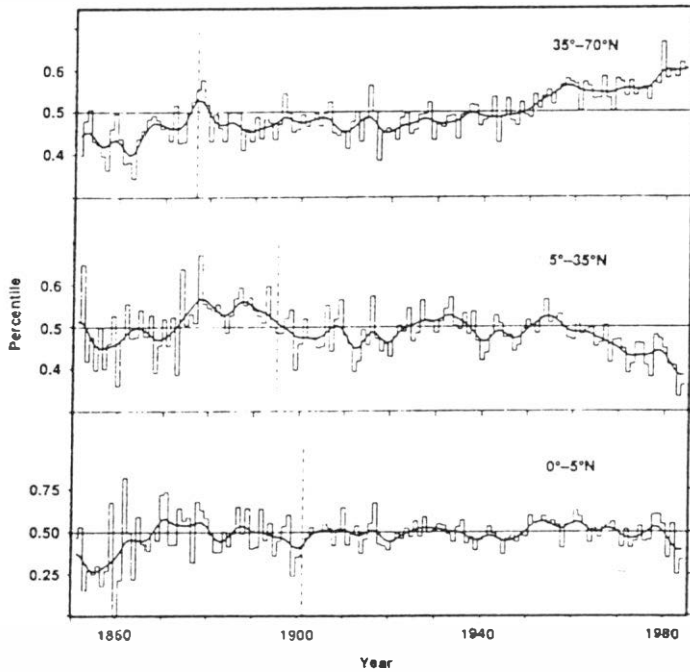

Fig. 3 Nederbördsindex för olika breddgradzoner på norra halvklotet

De kunskaper man i dag har om koldioxidhaltens effekter har kompletterats med kunskap om andra gaser, som också bidrar till växthuseffekten: kolväten, dikväveoxid, freoner, ozon. Åtskilliga av dessa gasutsläpp är relaterade till mänsklighetens energianvändning, vilket manar till ytterligare ansträngningar att reformera energianvändning och industriella metoder så att utsläppen minimeras. Riksdagen har också insett detta och deklarerat att politiken skall utformas så, att utsläppen av koldioxid till luften ej får öka (Jordbruksutskottets betänkande 23 1987/88, rskr. 373).

Enligt miljöpartiet de grönas uppfattning är dock detta krav otillräckligt. Kravet på sikt måste vara balans, dvs. att atmosfärens koldioxidhalt stabiliseras på en acceptabel nivå. Målet måste vara att bruket av fossila bränslen måste upphöra. Detta kan ändå ej återföra koldioxidhalten till förindustriell nivå. Endast bränslen där årsförbrukningen motsvaras av en årlig tillväxt kan accepteras.

2. Kortsiktig målsättning

Mot. 1988/89
N420

Med sorg och beklämning har miljöpartiet de gröna noterat att statliga myndigheter och inte ens regeringen tycks ta riksdagens krav, en frysning av koldioxidutsläppen på nuvarande nivå, på allvar. De stora förbrukarna: kraftindustrin, bilismen och uppvärmningssektorn planerar för fortsatt användning och expansion när det gäller bruket av fossila bränslen. Miljöpartiet de gröna menar därför att riksdagen genom lagstiftning måste förhindra byggandet av nya, större förbränningsanläggningar. För att bromsa användningen av fossila bränslen inom trafiken och för små anläggningar rekommenderar vi åtgärder som redovisas i annat sammanhang.

3. Stopp för all projektering och byggande av fossileldade kraftanläggningar

Statens vattenfallsverk och Sydkraft projekterar stora kol- och gaseldade anläggningar jämte storskaliga demonstrationsanläggningar. Vattenfall har just nu planer på att ingå i det koleldade NEX-projektet i Nynäshamn. Sydkraft planerar kol- och/eller gaseldade anläggningar vid Barsebäck.

Det är miljöpartiet de grönas uppfattning att kärnkraftsavvecklingen kan och skall genomföras snabbt (på tre år) och att därvid inga nya produktionsanläggningar för elkraft behöver byggas. På sikt skall nuvarande fossileldade olje- och kolkraftverk avvecklas och ersättas med elsparande, övergång till andra energiformer samt elproduktion baserad på vindkraft och biologiska bränslen. Vi beklagar att energiministern i årets budgetproposition uttalar: "När det gäller *inriktningen* av Vattenfalls investeringar ansluter jag mig i huvudsak till Vattenfalls förslag." Miljöpartiet kan ej ansluta sig till miljö- och energiministerns uppfattning utan föreslår att riksdagen genom en ny lag förbjuder projektering och byggande av förbränningsanläggningar för fossila bränslen som är avsedda för en årlig energiomsättning överstigande 10 GWh/år.

Referenser:

1. "The Global 2000". Volume I, The Summary report. Pergamon Press, New York, USA 1981.
2. Precipitation Fluctuations over Northern Hemisphere Land Areas since the Mid-19th Century. Science, Vol. 237, 10 July 1987.

4. Hemställan

Mot. 1988/89
N420

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställer vi
att riksdagen beslutar att i lag förbjuda projektering och byggande
av anläggningar avsedda för förbränning av fossila bränslen med en
planerad årlig energiomsättning överstigande 10 GWh.

Stockholm den 17 januari 1989

Lars Norberg (mp)

Elisabet Franzén (mp)

Eva Goës (mp)